

Gjenbruk av bygg og anlegg

STEDSUTVIKLING

GJENBRUK

VERDISKAPING

INDUSTRIBYGG

Foto: Riksantikvaren

Et samarbeid mellom Arendal kommune og private aktører førte frem til at Bomuldsfabriken Kunsthall i dag er utstillingssted for nåtidskunst. Bomuldsfabriken har også ansvar for visse administrative oppgaver i forbindelse med Norsk Kulturråds innkjøpsordning for samtidskunst.

Bomuldsfabriken Kunsthall

Bomuldsfabriken Kunsthall holder til i en ombygd industribygning fra 1897 beliggende på Langsæ nær Arendal sentrum. Frem til 1930 produserte Arendals Bomuldsfabrikk blåtøy og ulike bomullsstoffer, senere ble bygningen tilhold for ulike typer virksomhet men ble stående tom på slutten av 1980-årene. Etter et privat og kunstnerstyrt initiativ på 1990-tallet gikk bygningen over til å fungere som kunsthall.

Bomuldsfabriken Kunsthall er oppført som tekstilfabrikk i 1897. Fabrikbygningen er bygget i teglstein for kjøpmennene J. Mortensen og A. T. Raaum. Ved ferdigstillingen fremsto Bomuldsfabriken som et tidstypisk industribygg i to etasjer. Området Bomuldsfabriken ligger i er rikt på industrihistorie. Da kommunen ervervet bygningen fulgte ca. 50 dekar tomt med. I dette arealet inngikk Torbjørnsbu gruver med flere dagbrudd. Området var et av de viktigste jerngruveområde i Norge fra grev U. F. Gyldenløve opprettet Fritzø Verk i 1671. Et av dagbruddene benyttes i dag til utstillinger og som arena for teaterforestillinger. I forbindelse med plastbåtproduksjonen på 1950-tallet ble bygningen påbygget med en tredje etasje, og det ble montert en utvendig heisanordning på baksiden av bygget. Bygningen har i dag tre fulle etasjer og et samlet areal på nær 4000 m².

Bakgrunnen for etablering av kunsthallen går tilbake til 1990-tallet. Sentrale kulturpersoner arbeidet for at kommunen skulle kjøpe huset og gruveområdet i bakkant for å kunne benytte stedet til kulturformål, og i 1992 overtok kommunen bygget sammen med nær 50 mål tomt. En privat donorgave gjorde det mulig å ruste opp bygningen til galleriformål. Den offisielle åpningen av Kunstsamlingen på Bomuldsfabriken ble foretatt 23.11.1996. Bomuldsfabriken har ansvar for visse administrative oppgaver ved Norsk Kulturråds innkjøpsordning for samtidskunst. Videre har de ansvar for lagerhold og forvaltning av så vel tidligere som nyere innkjøp. Disse lagres i byggets 3. etasje.

Den opprinnelige teglsteinsfasaden fikk pusset front og endret tak på 60-tallet, ellers sto bygningen som før. Det bygget man så overtok i 1992 var nedslitt og tilgriset. Rydding og riving ble i hovedsak utført av ufaglært arbeidshjelp under oppsyn av faglært personell. Et sysselsettingsprosjekt var således med

Foto: Riksantikvaren

Foto: Riksantikvaren

på å holde kostnadene nede. De øvrige arbeidene ble gjort på enkleste og rimeligste måte, og man søkte å ivareta mest mulig av det originale ved bygningen. Trappeløpet ble restaurert og ny det ble bygget en ny heis. Oppå det gamle industrigulvet av furu la man nytt gulv i eikeparkett, bl.a. fra resirkulerte gymnastikkgulv. I den første byggeperioden (1992-94) konsentrerte man seg om å få ferdig 1. og 2. etasje. Bygget ble sprinklet i 1. og 2. etasje og det ble satt inn en ny sprinklersentral i 1. etasje. Det er ikke ventilasjonsanlegg i de to utstillingsetasjene.

Den øverste etasjen ble innredet i 2003, også denne gang gjennom en pengegave fra samme giver som 10 år tidligere. Det var knyttet to betingelser til gaven; det skulle lages en forsamlingsal og det skulle lages et opplegg for barn. I tredje etasje er det i dag en foredragssal på 100 m² med plass til ca 80, et undervisningsrom samt kontorer og lager for innkjøpt kunst for Norsk Kulturråd. Denne etasjen har et ventilasjonsanlegg som ligger åpent. Videre utviklingsplaner er å bygge atelier og boenhet i sidebygningen for å kunne invitere utvalgte kunstnere til å arbeide her.

Bomuldsfabriken KUNSTHALL kan se tilbake på en periode med et bredt utvalg av godt besøkte utstillinger. I tillegg har de kunnet tilby gratis omvisninger til skoler, barnehager, voksenopplæring og andre grupper på samtlige utstillinger. Denne henvendelsen mot skolen ser man på som viktig. Fra 2005 tilbyr Bomuldsfabriken KUNSTHALL et nyttformidlingsopplegg; KUBA kunstbag. Opplegget tar sikte på å sende kunst direkte ut til skolene. I første omgang med Aust-Agder og Vest-Agder som målgruppe. Dette vil skje i form av 6-7 koffeter fylt med kunst som sendes skolene hvor en vil være myntet på barnetrinnet, én på ungdomstrinnet og én på lærerne evt. bedrifter. Bomuldsfabriken KUNSTHALL har et ønske om at barn og unge tar del i samfunnets kunstdimensjon, og satser på kunstformidlingstilbud på ulike arenaer og nivåer

Kilder:

Arendal kommune v.
overingeniør Jostein Aasbø,
Reguleringsbestemmelser for
"Sykehusområdet"
Sivilarkitekt MNAL Tore Drange

Nyttige adresser:

Arendal kommune, Serviceboks 650,
4809 Arendal
Arkitektene Drange og Aanensen,
Bergljøts vei 13,
4633 Kristiansand S
Bomuldsfabriken Kunsthall, Oddenvn.
5, 4847 Arendal

Linker:

<http://www.drange-aanensen.no/>
<http://www.bomuldsfabriken.com/>

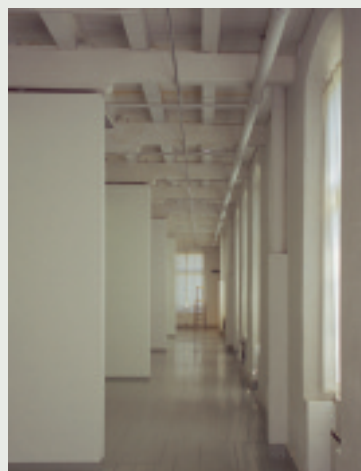

Foto: Riksantikvaren

Foto: Riksantikvaren